

VIR-CHECK NOG SPECIFIEKER OVER REINIGING TIJDENS DE LEEGSTAND

Aandacht voor desinfectie resulteert in groei

Een effectieve ontsmetting tijdens de leegstand resulteert in een betere groei. Dat klinkt logisch, maar het is nu ook gebleken uit onderzoek van GD en ForFarmers De Hoop. Het geeft bovendien aanleiding tot een nog specifiekere uitslag van de VIR-check: een uitbreiding met een extra uitslagcategorie. Willem Dekkers van GD en Flamur Llapashtica van ForFarmers De Hoop lichten toe.

De VIR-check is een handig hulpmiddel om te controleren of de ontsmetting tijdens de leegstand succesvol is geweest. Met het onderzoek is te controleren of de virussen de reiniging hebben overleefd. Door tien cloacaswabs van kuikens op 6 à 7 dagen leeftijd te controleren op vijf veelvoorkomende darmvirussen, kom je erachter in hoeverre de kuikens zijn blootgesteld aan ziektekiemen. Willem Dekkers, pluimveedierenarts bij GD: "Het blijkt dat deze virussen ongeveer vijf à zes dagen na besmetting pieken. Dus als je ze vindt in de kuikens, dan betekent het dat ze al bij binnenkomst in de stal besmet moeten zijn geraakt."

Willem Dekkers

De check blijkt al ruim twee jaar een handig hulpmiddel te zijn. Hij is vooral nuttig als er problemen zijn: is de uitslag groen, dan kun je de ontsmetting tijdens de leegstand als mogelijke oorzaak wegstrepen. Is de uitslag rood, dan is dat een punt van aandacht. Tot voor kort waren er drie categorieën: rood, oranje en groen. Daar is nu een vierde categorie bijgekomen: geel.

Veldonderzoek

Het is het resultaat van uitgebreid veldonderzoek dat GD samen met ForFarmers De Hoop heeft uitgevoerd, vertelt Willem. "Samen met enthousiaste dierenartsen in het veld zijn we aan de slag gegaan. We hebben een half jaar lang een heel aantal koppels bemonsterd en de technische resultaten erbij verzameld. Die hebben we naast de VIR-checkscores gelegd."

Wat bleek? "De koppels met een lagere VIR-checkuitslag (dus een betere ontsmetting, red.) presteren beter. We zien verbetering in de voederconversie en de uitval. Maar het enige echte significante resultaat is een betere groei. Een groene score op de VIR-check levert ten opzichte van een rode uitslag gemiddeld 100 gram extra groei op over de hele ronde." ►

“Een groene score op de VIR-check levert ten opzichte van een rode uitslag gemiddeld 100 gram extra groei op.”

Willem Dekkers, pluimveedierenarts

De VIR-check kende tot voor kort dus drie categorieën. Het veldonderzoek gaf echter aanleiding om een extra categorie toe te voegen. “We zien heel duidelijk vier clusters in de datapunten. Elk cluster hangt samen met de groei van het koppel.”

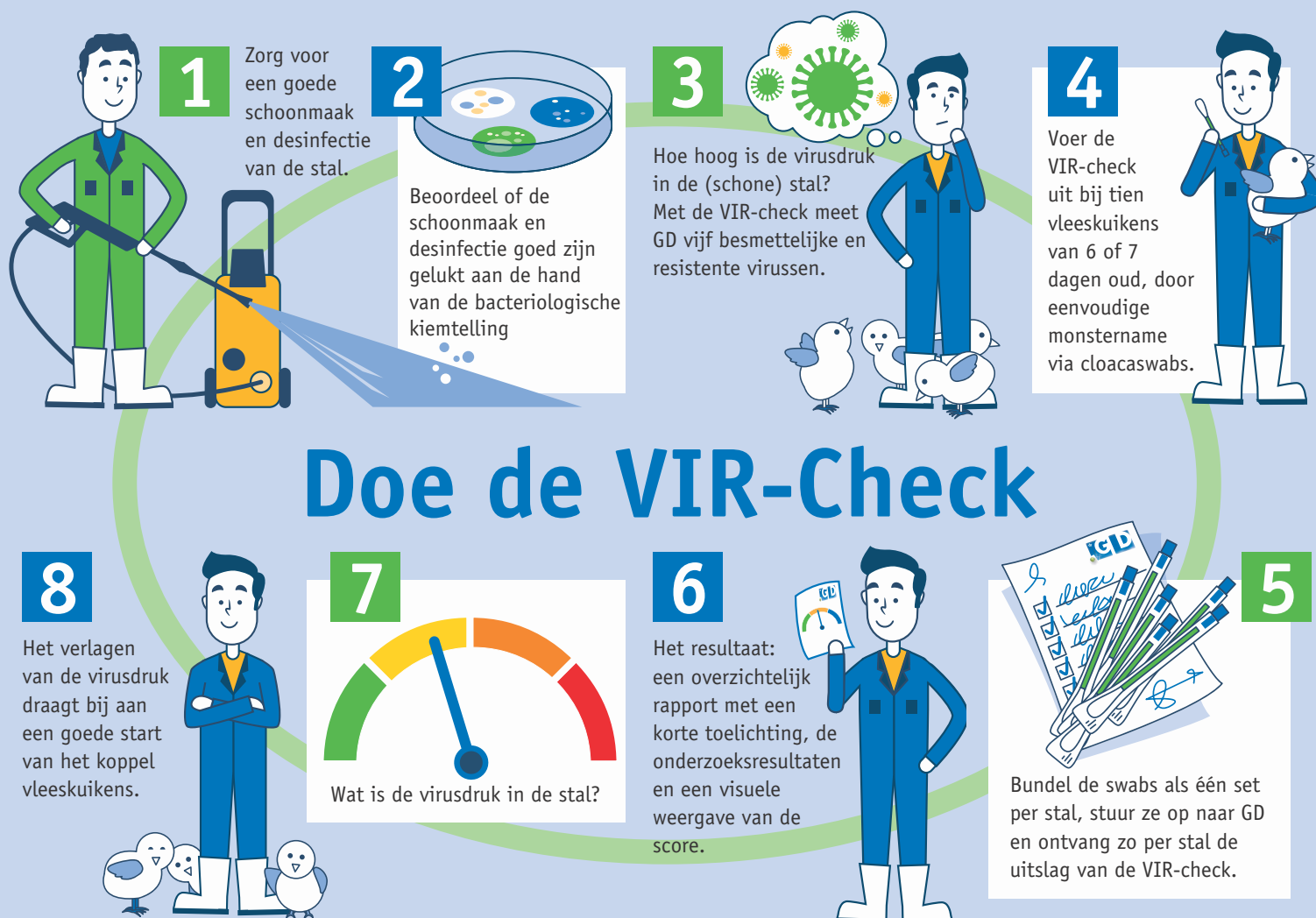
Andere virussen

Dat de koppels beter presteren, verbaast Willem niet. “De darmvirussen die we onderzoeken zijn veelvoorkomend en over het algemeen niet schadelijk. Maar kippen die zich er in het vroege leven tegen moeten weren hebben minder energie over om te groeien. Bovendien zijn ze ook meer vatbaar voor andere kiemen, omdat het immuunsysteem al druk is.”

Belangrijker misschien wel, vertelt Willem, is dat de VIR-check een algemeen idee geeft van de hoeveelheid ziektekiemen in de stal na leegstand. “Wanneer deze darmvirussen overleven, is het aannemelijk dat ook andere ziekteverwekkers de leegstand hebben overleefd, zoals Gumboro en de ziekte van Marek. Dus het geeft letterlijk een score van welke darmvirussen er rondgaan, maar ook een idee van wat je aan andere ziektekiemen hebt weggepoetst.”

In gesprek

Hoe succesvol is er schoongemaakt? En kan er iets beter? Flamur Llapashtica, voervoorlichter bij ForFarmers De Hoop, ziet de VIR-check als een uitgelezen hulpmiddel om de reiniging en

desinfectie tijdens de leegstand ter sprake te brengen. “De leegstand is een hectische periode, je staat onder tijdsdruk, je hebt stress. Het kan zijn dat je onbewust een keer wat overslaat of ergens minder tijd of aandacht aan besteedt. Maak daarom altijd een goede planning.”

Eerder in zijn loopbaan hield Flamur zich fulltime bezig met reiniging en desinfectie van pluimveestallen, salmonalbestrijdingsprotocollen en algemene biosecurity. Het heeft dan ook zijn specifieke interesse. “Reinigen is misschien wel belangrijker dan ontsmetten”, vertelt de voervoorlichter. “Door goed en consequent te reinigen met veel water en het gebruiken van een langhechtend, schuimend reinigingsmiddel kun je een grote reductie van bacteriën behalen. Hierdoor is de werking van het gekozen desinfectiemiddel automatische effectiever.”

Geen goed of fout

Het zit hem vaak in de kleine dingen, zegt Flamur. “Denk bijvoorbeeld aan doseringen: soms wordt er veel te weinig van een middel gebruikt, waardoor virus-sen kunnen overleven.” Ook niet onbelangrijk: er is geen goed of fout. “Het ene protocol dat voor de ene pluimveehouder werkt, is niet succesvol voor de andere. Het is altijd maatwerk.”

“De leegstand is een hectische periode, je staat onder tijdsdruk, je hebt stress. Het kan zijn dat je onbewust een keer wat overslaat.”

Flamur Llapashtica, voervoorlichter ForFarmers De Hoop

Kleur	VIR-Check
Groen	Deze score geeft aan dat de reiniging en desinfectie van het bemonsterde hok grondig en succesvol was. Gemiddeld vertonen koppels vleeskuikens met een groene VIR-check-score de hoogste daggroei en de laagste uitval en voederconversie.
Geel	Deze score ligt rond de gemiddelde score van pluimveebedrijven. Gemiddeld groeien koppels vleeskuikens met een gele VIR-check-score 0,8 gram per dag minder dan koppels met een groene score.
Oranje	Deze score is hoger dan gemiddeld en laat zien dat de reiniging en desinfectie onvoldoende succesvol was en verdere aandacht behoeft. Gemiddeld groeien koppels vleeskuikens met een oranje VIR-check-score 1,6 gram per dag minder dan koppels met een groene score.
Rood	De VIR-check-score is erg hoog en geeft aan dat de reiniging en desinfectie niet succesvol was en verdere aandacht behoeft. Gemiddeld groeien koppels vleeskuikens met een rode VIR-check-score 2,4 gram per dag minder dan koppels met een groene score.

Het feit dat uit de veldproef naar voren komt dat er een duidelijk verband is tussen een groene score en de technische resultaten verbaast Flamur niets. “Het is ook een beetje gezond boerenverstand. Opbouw van afweer tegen bacteriën en virussen kost veel energie voor een kuiken. Energie die daardoor niet naar de groei gaat. Daar laat je dus wat liggen. De opstart is cruciaal en met de VIR-check krijgen we hier meer waardevolle inzichten over.”

Onderdeel

Natuurlijk is het niet altijd zo simpel. “Er zijn nog duizend andere factoren die de oorzaak kunnen zijn als het niet lekker loopt.” De VIR-check biedt wél een opening om eens uitgebreid de leegstand door te nemen. “Als ik voor de VIR-check vroeg hoe de leegstand is gegaan, dan was het antwoord ‘goed’ en daar moest je het mee doen. Nu heb ik voer voor een gesprek.” ■

MEER OVER DE VIR-CHECK

WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/VIR-CHECK

